

**VEILEDER TIL FORSKRIFT OM UTSETTING
AV UTENLANDSKE TRESLAG TIL
SKOGBRUKSFORMÅL**

Miljøverndepartementet

1. oktober 2012

Innledning

Bruken av utenlandske treslag har særlig vært knyttet til skogreising på Vestlandet og i Nord-Norge fordi disse treslagene har hatt bedre evne til å tåle klima og vekstbetingelser enn norske treslag langs kysten. Hensikten har vært å skape nye ressurser og bidra til økt verdiskaping.

Utplanting av utenlandske treslag kan ha en negativ påvirkning på naturmangfoldet ved å endre den naturlige artssammensetningen og økologiske funksjoner på stedet. Enkelte av disse utenlandske treslagene har også spredd seg ut fra utsettingsområdet. Å fjerne uønskede forekomster av utenlandske treslag kan være både kostbart og komplisert. Det er derfor viktig at utsetting av slike treslag skjer etter grundige vurderinger.

Utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål reguleres av forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, som vil gjelde i stedet for de tidligere bestemmelsene om dette i skogbrukslova med forskrifter.

Forskriften trådte i kraft 1. juli 2012 og gjennomfører flere av bestemmelsene i naturmangfoldloven (lov 19.juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold) kapittel IV om fremmede organismer. Forskriften inneholder blant annet krav om tillatelse for utsetting av utenlandske treslag, krav om aktsomhet og tiltak for å hindre spredning. Forskriften er tilgjengelig på www.lovdata.no.

Denne veilederen er ment å være et hjelpemiddel for personer og virksomheter som ønsker å sette ut utenlandske treslag til skogbruksformål i Norge og for saksbehandlere i forvaltningen. Veilederen forklarer og utdyper innholdet i begreper og bestemmelser i forskriften, men har ikke *i seg selv* noen rettsvirkning.

Søkere som har ytterligere spørsmål om utsetting av utenlandske treslag, kan kontakte Fylkesmannen.

Endringer og oppdateringer av veilederen kan være nødvendig. Siste versjon av veilederen samt søknadsskjema er tilgjengelig på Fylkesmannens nettsider (<http://www.fylkesmannen.no>).

Innhold

1	Må jeg søke om tillatelse etter forskriften?	4
2	Veiledning til de enkelte paragrafer	4
2.1	§ 1 – Formål	4
2.2	§ 2 – Saklig og stedlig virkeområde	4
2.3	§ 3 – Definisjoner.....	5
2.4	§ 4 – Ansvarlig myndighet og delegasjon	6
2.5	§ 5 – Krav om tillatelse	6
2.6	§ 6 – Søknadens innhold.....	7
2.7	§ 7 – Søknadsbehandlingen.....	10
2.8	§ 8 – Krav til aktsomhet, kontroll med spredning, og varsling.....	15
2.9	§ 9 – Informasjonsplikt	17
2.10	§ 10 – Plikt til å føre internkontroll	18
2.11	§ 11 – Tilsyn	19
2.12	§ 12 – Klage	19
2.13	§ 13 – Tilbakekalling av tillatelser.....	19
2.14	§ 14 – Håndheving og sanksjoner.....	20
2.15	§ 15 – Ikrafttredelse	21

1 Må jeg søke om tillatelse etter forskriften?

Hvis en skal sette ut utenlandske treslag til skogbruksformål i Norge, herunder til produksjon av juletrær og pyntegrønt, må en søke om tillatelse etter *forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål*. Som utenlandske treslag regnes arter, underarter og sorter av trær som ikke har sitt nåværende eller historiske naturlige utbredelsesområde i Norge. Ytterligere omtale om dette finnes i kap. 2.3. Dersom det er tvil om det kreves søknad om tillatelse, bør en kontakte Fylkesmannen.

I forskriften § 8 omtales aktsomhetsplikten: "Den som er ansvarlig for utsetting av utenlandske treslag, skal opptre aktsomt, og så langt som mulig søke å hindre at utsettingen får uheldige følger for det biologiske mangfold."

2 Veiledning til de enkelte paragrafer

2.1 § 1 – Formål

Formålet med denne forskriften er å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet.

Formålsbestemmelsen har betydning for tolkningen og anvendelsen av forskriftens øvrige bestemmelser. Den angir det overordnede hensynet bak forskriften, nemlig å ivareta naturmangfoldet. Både biologiske, landskapsmessige og geologiske forhold inngår i naturmangfoldet.

Formålet er å unngå at en utsetting medfører uheldige følger for naturmangfoldet. Hva som regnes som uheldige følger, utdypes i kapittel 2.7.

2.2 § 2 – Saklig og stedlig virkeområde

Forskriften gjelder utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål på norsk landterritorium, herunder til produksjon av juletrær og pyntegrønt.

Forskriften gjelder for fastlands-Norge med øyer og skjær og for utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål. Med utsetting til skogbruksformål forstås i denne forskriften blant annet skogplanting eller annen utsetting (eksempelvis såing) for ulike formål som produksjon av sagtømmer og massevirke, bioenergi inkludert ved, CO₂-binding og produksjon av frø. I tillegg regnes utsetting til produksjon av pyntegrønt og juletrær som skogbruksformål etter forskriften. Med pyntegrønt menes her trær og busker som blir brukt i dekorasjoner.

Utsetting av utenlandske treslag til andre formål enn skogbruksformål, for eksempel utsetting av pyntegrønt i egen hage, i planteskoler, i le- og eller vernebelter og til forskningsformål, faller normalt utenfor forskriftens virkeområde.

Forskriften regulerer heller ikke innførsel av utenlandske treslag.

Bestemmelser i eller med hjemmel i skogbrukslova gjelder for utenlandske treslag så langt de passer. Utsetting av norske treslag reguleres av skogbrukslova med forskrifter.

2.3 § 3 – Definisjoner

I denne forskrift forstås med

- a) biologisk mangfold: mangfoldet av økosystemer, arter og genetiske variasjoner innenfor artene, og de økologiske sammenhengene mellom disse komponentene;
- b) internkontroll: systematiske tiltak som skal sikre at utsettingen planlegges, organiseres, og utføres i samsvar med bestemmelser fastsatt i denne forskriften;
- c) naturmangfold: biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold, som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning;
- d) utenlandske treslag: arter, underarter eller sorter av trær som ikke har sitt nåværende eller historiske naturlige utbredelsesområde i Norge;
- e) utsetting: utsetting (utplanting/såing), bevisst utslipp eller deponering som avfall av organismer i miljøet, eller i et innesluttet system der rømming (spredning) ikke er utelukket.

Paragrafen bygger på de definisjoner som er gitt i naturmangfoldloven § 3. Definisjonene har betydning for forståelsen av forskriften.

Bokstav a): Definisjonen tilsvarer naturmangfoldloven § 3 bokstav c). Lovens definisjon bygger på konvensjonen om biologisk mangfold, artikkel 2.

Bokstav b): Internkontrollen er virksomhetenes eget tilsyn, og skal bidra til å sikre at utsettingen ikke får uheldige følger for naturmangfoldet. Kravet om internkontroll i forskriften § 10 er nærmere beskrevet under kapittel 2.10.

Bokstav c): Definisjonen tilsvarer naturmangfoldloven § 3 bokstav i).

Bokstav d): Utenlandske treslag er en fellesbetegnelse for de arter, underarter eller sorter av trær som hverken vokser naturlig i Norge eller som historisk har vokst naturlig i Norge.

Med sort menes her en undergruppe av en art som har blitt dyrket frem av mennesker gjennom kultivering slik at den er genetisk forskjellig fra villtypen. Med kultivering menes i hovedsak kunstig utvalg, kryssinger og oppformering for å oppnå ønskede egenskaper, som for eksempel et særegent utseende. En sort av en art som finnes naturlig i Norge, regnes som et utenlandsk treslag etter

forskriften. For eksempel finnes arten barlind (*Taxus baccata*) naturlig i landet og regnes i utgangspunktet som et norsk treslag. Mens en sort av arten barlind, som for eksempel *Taxus baccata* "Repandes" eller *Taxus baccata* "Summergold" regnes som utenlandske treslag etter forskriften. Til forskjell fra sort vil en proveniens av en art som vokser naturlig i Norge, ikke regnes som et utenlandsk treslag etter forskriften.

Med begrepet "historiske naturlige utbredelsesområde" åpnes det for at treslag som har hatt naturlig utbredelse i Norge, men som ikke lenger finnes her, kan betraktes som norske treslag. Hvor langt tilbake i tid man kan gå, er ikke fast avgrenset, men vil vurderes i det enkelte tilfelle og med hensyn til forskriftens formål.

Bokstav e): Definisjonen tilsvarer naturmangfoldloven § 3 bokstav n), i tillegg til at det er tatt inn begreper i parentes som gjør definisjonen mer relevant for utsetting av trær. Utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål vil typisk være planting eller såing av frø fra utenlandske treslag i forbindelse med skogsdrift og produksjon av juletrær og pyntegrønt. Utsetting i et innesluttet system, for eksempel dyrking i et drivhus hvorfra spredning kan antas å være utelukket, regnes ikke som utsetting.

2.4 § 4 – Ansvarlig myndighet og delegasjon

Direktoratet for naturforvaltning er ansvarlig myndighet etter forskriften.

Direktoratet for naturforvaltning kan delegere myndighet etter denne forskriften til fylkesmannen.

Direktoratet for naturforvaltning har i medhold av forskriftens § 4 delegert forvaltningsmyndighet etter forskriften § 5 og § 13 til Fylkesmannen. Delegeringen trådte i kraft 1.7.2012.

Delegeringen innebærer at Fylkesmannen behandler søknader og treffer enkeltvedtak om utsetting av utenlandske treslag. Direktoratet for naturforvaltning er klageinstans for vedtak truffet av Fylkesmannen. Om klageadgang, se forskriften § 12 og kapittel 2.12.

Det forutsettes at ansvaret for søknadsbehandlingen ligger hos Fylkesmannens miljøvernavdeling, og at landbruksavdelingens skogfaglige kompetanse trekkes inn ved behandlingen av søknadene.

2.5 § 5 – Krav om tillatelse

Utsetting av utenlandske treslag krever tillatelse fra ansvarlig myndighet, eller den som har fått delegert myndighet etter § 4.

Søknad om utsetting skal framsettes på fastsatt skjema senest to måneder før utsettingen er ment å finne sted.

Det følger av naturmangfoldloven § 30 første ledd bokstav a) at det kreves tillatelse til å sette ut utenlandske treslag.

Første ledd: Søknad skal sendes til Fylkesmannen i det fylket utsettingen ønskes gjennomført. Det er den personen eller virksomheten som vil være ansvarlig for tiltaket, som må søke om tillatelse. Innholdet i søknaden beskrives i forskriften § 6, se også kapittel 2.6.

Annet ledd: Søknad om utsetting må leveres senest to måneder før en ønsker å starte utsettingen, og gjerne før. Bakgrunnen for kravet er at vurderingene som må gjøres under søknadsbehandlingen, kan være omfattende.

2.6 § 6 – Søknadens innhold

Søknad om tillatelse til utsetting av utenlandske treslag skal inneholde følgende opplysninger:

- a) Søkers navn, adresse, e-postadresse og telefonnummer, samt organisasjonsnummer dersom søker er en virksomhet,
- b) gårds- og bruksnummer på eiendom der utsettingen er ment å finne sted, samt grunneiers navn og adresse,
- c) det utenlandske treslagets vitenskapelige og eventuelle norske eller engelske navn, navn på eventuell sort eller proveniens. Dersom opplysning om naturlig geografisk opprinnelse er kjent for søker, opplyses dette om i søknaden.
- d) formålet med utsettingen, herunder om det utenlandske treslaget skal benyttes til skogproduksjon, juletreproduksjon eller pyntegrøntproduksjon, samt om utsettingen skal skje på dyrket eller tidligere dyrket mark, i skog eller på annen type mark. Dersom opplysninger om naturtyper (r) på arealet som skal tilplantes er kjent for søker, opplyses dette om i søknaden.
- e) antall trær og hvor stort areal (dekar) søknaden omfatter,
- f) kartfesting av den omsøkte utsettingen. Dersom opplysning om kjente tilgrensende eller nærliggende forekomster av utenlandske treslag er kjent for søker, opplyses dette om i søknaden,
- g) planlagte tiltak for å hindre spredning av utenlandske treslag, og for å holde kontroll med dette,
- h) dokumentasjon av internkontroll, jf. § 10,
- i) en vurdering av de virkninger utsettingen kan ha for det biologiske mangfoldet.

Kostnader som måtte oppstå i forbindelse med frambringelse av opplysninger og undersøkelser, påligger søker så langt det ikke er urimelig.

Bestemmelsen omfatter de opplysninger om søker og utsettingen som må foreligge for at en søknad skal kunne behandles. Søknader vil regnes som saksdokument i offentlig virksomhet og er derfor åpne for innsyn. Søknadsskjema er tilgjengelig på Fylkesmannens hjemmesider

(<http://www.fylkesmannen.no>). Man kan også få hjelp av Fylkesmannen og eventuelt få tilsendt søknadsskjema per post.

Jo mer utfyllende opplysninger som oppgis, desto raskere kan saksbehandlingen gjennomføres. Paragraf 6 skal sikre at utsetting ikke skjer uten at man har vurdert mulige miljømessige følger. Hver søknad vurderes individuelt blant annet på grunnlag av de økologiske forholdene der utsettingen er planlagt å finne sted, treslagets egenskaper og planlagte tiltak for å hindre spredning.

Ved senere utsetting av samme treslag må det sendes ny søknad. Grunnen til dette er at forholdene på stedet eller tilgjengelig kunnskap, kan ha endret seg. Ved ny søknad er det viktig å legge ved all relevant dokumentasjon om de(n) tidligere utsettingen(e).

En søknad kan omfatte utsetting av flere forskjellige treslag fordelt på flere utsettingsområder, så lenge disse faller innunder samme formål, som f.eks. skogproduksjon, juletreproduksjon eller pyntegrøntproduksjon. Under gis en kort beskrivelse av bestemmelsens ulike punkter.

Første ledd:

Bokstav a): Kontaktinformasjon.

Bokstav b): Gårds- og bruksnummer, samt grunneiers navn og adresse skal oppgis. Dersom utsettingen strekker seg over flere eiendommer, må samtlige gårds- og bruksnummer og grunneieres navn og adresse oppgis.

Bokstav c): Søker må oppgi så presist som mulig treslagets navn og kjennetegn.

Bokstav d): Søker må opplyse om formålet med utsettingen fordi det vil kunne ha betydning for utforming av vilkår i en tillatelse og for om tillatelse kan gis. Faren for spredning i et område kan variere både med produksjonstype og hvilket område det settes ut i.

Søker må opplyse om utsettingen skal foregå på dyrket eller tidligere dyrket mark, i skog eller på annen type mark. Dersom opplysninger om naturtype(r) på arealet som skal tilplantes er kjent for søker, oppgis dette i søknaden. Med naturtype menes her en ensartet type natur som omfatter alle levende organismer og de miljøfaktorene som virker der, eller spesielle typer naturforekomster. Eksempler på naturtyper er kystlynghei og slåttemark.

Bokstav e): Søker skal oppgi så presist som mulig antall trær som skal settes ut i utsettingsområdet, samt hvor stort areal utsettingsområdet omfatter. Dersom søker er forhindret fra å oppgi eksakte verdier, skal søker anslå disse etter beste skjønn.

Bokstav f): Alle aktuelle utsettingsområder skal kartfestes ved at de ytre grensene av utsettingsområdet skisseres på kartet. Kartutsnittet må ha stor nok målestokk til at kartfestingen kan gjøres nøyaktig nok. Dersom det søkes om utsetting i flere områder, anbefales det ett kartutsnitt for hvert utsettingsområde.

Dersom søker kjenner til tilgrensende eller nærliggende forekomster av utenlandske treslag, skal også disse kartfestes på samme måte som utsettingsområdet. For øvrig vises det til brukerveiledning for kartfesting av utenlandske treslag som er tilgjengelig på Fylkesmannens hjemmesider.

Bokstav g): Fordi utilsiktet spredning av utenlandske treslag kan innebære en risiko for skade på naturmangfoldet, må søker ha en plan for hva som skal gjøres for å hindre spredning. Dette innebærer at søker må vurdere om, og hvordan, eventuell spredning fra utsettingen kan forhindres, jf. aktsomhetsplikten i § 8, se kapittel 2.8. Planen, som er en del av søknaden, skal beskrive tiltakene og begrunnelsen for dem. Opplysninger som kan være relevante for vurdering av risiko for spredning og risiko for skade, skal beskrives i søknaden.

Tiltak for å hindre spredning må tilpasses omfang og risiko ved utsettingen. Aktuelle tiltak kan være luking av frøplanter og fjerning av hogstavfall som kan inneholde frø. Jevnlige kontroller for å oppdage og fjerne planter som har spredd seg *utenfor* plantefeltet, er nødvendig. I mange tilfeller vil den ansvarlige rutinemessig måtte sørge for å fjerne frøplanter som har spredd seg fra utsettingsområdet før disse igjen rekker å frøsette seg. Bruk av sterile/lite formeringsdyktige planter, felling før treslagene produserer frø, oppfølging av produksjonsareal som ikke lenger er i drift og innføring av buffersoner, er andre eksempler på tiltak. Tiltak vil også kunne settes som vilkår for tillatelse, jf. § 7.

Søker trenger ikke greie ut om tiltak som er beskrevet i søknaden under bokstav h).

Bokstav h): Forskriften har en egen bestemmelse om internkontroll i § 10. Internkontrollen er virksomhetenes eget tilsyn, og skal bidra til å sikre at utsettingen ikke får uheldige følger for naturmangfoldet. Planlagt internkontroll skal dokumenteres i søknaden fordi den har betydning for risikoen for spredning fra utsettingen. Søker trenger ikke å gjenta informasjon om tiltak som er beskrevet i søknaden under bokstav g). En nærmere beskrivelse av hva internkontrollen omfatter, fremgår av § 10 og kapittel 2.10.

Bokstav i): Hensikten med denne bestemmelsen er å gjøre søker bevisst på de virkninger utsettingen kan ha for det biologiske mangfoldet. Bestemmelsen forutsetter at søker gjør seg kjent med tilgjengelig kunnskap om eventuelle virkninger på det biologiske mangfoldet. Dette er søkers egen vurdering, og det kan derfor ikke stilles for strenge krav her.

Søker kan finne informasjon om verneområder, kartlagte forekomster av naturtyper og verdifulle kulturlandskap i [Naturbase](#) hos Direktoratet for naturforvaltning. Informasjon om miljøregistreringer i skog (MiS) m.m. kan finnes i [Kilden](#) og i [Gårdskart på Internett](#) hos Skog og landskap.

Informasjon om arter og deres egenskaper kan søker for eksempel finne hos [Artsdatabanken](#). I [Artskart](#) finnes registrerte forekomster av truede og nær truede arter, samt fremmede arter.

Annet ledd: Bestemmelsen tar utgangspunkt i prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket medfører, skal dekkes av søker så lenge dette ikke er urimelig. Hvis opplysningene som følger av søknaden, ikke gir tilstrekkelig grunnlag for myndigheten til å vurdere følgene, kan myndigheten be om ytterligere opplysninger og dokumentasjon fra søker. Dette følger av forvaltningsloven og alminnelig forvaltningsrett. Det følger av annet ledd at det i så fall er søker som i utgangspunktet bærer kostnadene, så langt dette ikke er urimelig, se også Miljøverndepartementets [Veileder T-1514 til naturmangfoldloven kapittel II](#).

Generelle driftsutgifter som påløper myndigheten ved behandlingen av saken, slik som utgifter til befarings og saksbehandling, dekkes av myndigheten.

2.7 § 7 – Søknadsbehandlingen

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til utsetting, skal eventuelle uheldige følger av utsettingen for naturmangfoldet vektlegges. Det legges særlig vekt på om treslaget og eventuelle følgeorganismer medfører risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold.

Tillatelse til utsetting kan gis på de vilkår som anses hensiktsmessige for å oppnå formålet med forskriften.

En tillatelse til utsetting av juletrær eller pyntegrønt for angitte treslag, kan gjelde flere utsettinger i nærmere bestemte områder for en viss tidsperiode.

Tillatelse etter denne bestemmelse skal oppbevares hos tiltakshaver og grunneier inntil vilkårene i tillatelsen er oppfylt.

Paragraf 7 om søknadsbehandlingen skal sikre at søknadene behandles på en forsvarlig og forutsigbar måte. Før et vedtak treffes, skal saken være så godt opplyst som mulig, jf. naturmangfoldloven § 8 og forvaltningsloven § 17. Forvaltningsmyndigheten kan foreta undersøkelser eller risikovurderinger direkte knyttet til utsettingen (se kap 2.7 første ledd tredje setning). De generelle bestemmelser om saksbehandling i forvaltningsloven kapittel IV og kapittel V gjelder for saksbehandling etter forskriften så langt de passer.

Videre skal prinsippene i naturmangfoldloven kapittel II ligge til grunn for saksbehandlingen. Disse bestemmelsene er retningslinjer som blant annet pålegger myndighetene å fatte vedtak på grunnlag av tilgjengelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap, og å handle etter et føre var-prinsipp dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningene utsettingen kan ha for naturmangfoldet.

[Veileder T-1514 til naturmangfoldloven kapittel II](#) finnes under fanen «Veiledninger og brosjyrer» på Miljøverndepartementets nettsider. Kap. 6.2 i veilederen kan være til hjelp under søknadsbehandlingen. Kontakt eventuelt departementet på tlf. 22 24 58 53.

I det følgende gis en kort beskrivelse av bestemmelsens ulike punkter.

Første ledd første og annen setning: Ved vurdering av om en utsetting har uheldige følger for naturmangfoldet, er det naturlig å ta utgangspunkt i forvaltningsmålene for naturtyper og arter i naturmangfoldloven § 4 og § 5. Dersom en utsetting kan gi uheldige følger for naturmangfoldet, kan det medføre avslag på søknaden. Begrepet "naturmangfold" omfatter både biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold. Områder som er viktige for friluftsliv, vil kunne

være en viktig del av det landskapsmessige mangfoldet. Det presiseres i andre setning at risiko i forbindelse med biologisk mangfold tillegges særlig vekt i vurderingen.

Om et tiltak har "uheldige følger" for naturmangfoldet avhenger blant annet av treslagets økologiske egenskaper og dets påvirkning på stedegent naturmangfold i det aktuelle området. Et tiltak kan gi uheldige følger for naturmangfoldet ved at utsettingen kan ha en negativ effekt på andre arter. Dette kan blant annet skje ved fortrengning av arter som forekommer naturlig på stedet, endring i miljøforholdene, genetisk innblanding, spredning ut i naturmiljøet eller overføring av skadelige følgeorganismer. Dette vil kunne medføre nedgang i lokale bestander og/eller endringer i artssammensetning.

Med "uheldige følger" menes tilfeller hvor verdifull natur *i eller utenfor* utsettingsområdet antas å bli negativt påvirket av utsettingen. Se oversikten på side 13 der det gis noen eksempler på hva som regnes som "uheldige følger".

Første ledd tredje setning: Tredje setning i bestemmelsen setter en absolutt grense for når myndighetene kan gi tillatelse til utsetting. Dersom det er grunn til å anta "vesentlige uheldige følger" for det biologiske mangfoldet, har myndighetene ikke lov til å gi tillatelse til utsetting. Det trenger ikke å være sannsynlighetsovervekt for at vesentlige uheldige følger vil inntre. Dette gjelder selv om andre viktige samfunnsinteresser taler for en tillatelse.

Med "vesentlige uheldige følger" menes tilfeller hvor spesielt verdifull natur *i eller utenfor* utsettingsområdet antas å bli påvirket negativt av utsettingen. Se oversikten på side 13 der det gis noen eksempler på hva som regnes som "vesentlige uheldige følger".

I [Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012](#) (Artsdatabanken) er det gitt en oversikt over fremmede arter i Norge og økologiske risikovurderinger av fremmede arter som reproduserer i norske områder. "Økologisk risiko" er definert ut fra artens invasjonspotensial og økologiske effekt. I norsk svarteliste 2012 inngår arter med svært høy (SE) og høy (HI) risiko. At en art har status svært høy risiko (SE) innebærer at den er en faktisk eller potensiell skadegjører med potensiale til å etablere seg over store områder. En høy-risiko-art (HI) kan derimot enten vise et stort invasjonspotensial og liten økologisk effekt, eller begrenset til moderat invasjonspotensial og middels til stor økologisk effekt. Fremmede arter med potensielt høy risiko (PH) har per i dag en lav faktisk påvirkning på norsk natur, men vil kunne komme hit og etablere seg i nær framtid. Informasjon om fremmede arter kan finnes i [Artsdatabankens database for fremmede arter](#).

Når en art i Norsk svarteliste 2012 er oppført med svært høy risiko (SE), vil det normalt ikke være hjemmel til å tillate utsetting. Det samme vil kunne gjelde for arter med høy økologisk risiko (HI). Generelt kan forvaltningsmyndigheten bare gi tillatelse til utsetting dersom det i det aktuelle tilfellet foreligger minimal risiko for spredning. Kunnskap om naturmangfold i det aktuelle utsettingsområdet og i tilgrensende arealer, vil være en viktig del av vurderingsgrunnlaget. Det bør legges opp til en restriktiv praksis med utsettinger i områder som medfører stor fare for spredning, som for eksempel på koller, åsrygger og nær vann (frøspredning kan skje over islagte vann). Omfang av utsettingen, plassering og utforming av lokaliteten for å minimere faren for spredning er også sentrale momenter ved vurdering av en søknad.

For arter med potensielt høy risiko (PH) vil artens kriteriedokumentasjon være et viktig vurderingsgrunnlag (jf. Artsdatabanken).

I saker som ikke berører truet og verdifullt naturmangfold, er kunnskapsgrunnlaget vanligvis oppfylt ved at forvaltningen tar i bruk tilgjengelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap. Sentrale kilder vil da være Naturbase, Artskart og annen lett tilgjengelig informasjon.

I enkelte saker kan det være nødvendig med en mer omfattende kunnskapsinnhenting. Jo større inngrepet er, eller jo mer truet og verdifullt naturmangfold det er grunn til å tro berøres, desto større grunn er det til å innhente mer eksisterende informasjon og eventuelt ny kunnskap. Innhenting av ytterligere kunnskap tilsier at saksbehandler må bruke mer tid og ressurser i saksforberedelsen. Dette kan innebære at saksbehandler ber om ekstern hjelp fra forskningsinstitusjoner og/eller andre som kan bidra med relevant informasjon som angår utsettingsområdet.

Dersom utsettingen kan ha virkninger i naboland (dette vil være aktuelt for utsettinger langs grensen), skal også dette vurderes.

En vurdering av samlet belastning på naturmangfoldet i tiltaksområdet skal inngå i søknadsbehandlingen (jf. naturmangfoldloven § 10). Vurderingen skal gjøres ut fra kunnskap om tidligere, nåværende og framtidige tiltak i det aktuelle området. Effekten av tiltaket på kommunenivå, fylkesnivå og på landsbasis skal inngå. Vurderingen skal for eksempel ta i betraktning andre områder av utplantede utenlandske treslag og andre negative påvirkninger som totalt sett kan skade det aktuelle naturmangfoldet.

Oversikt over hvilke påvirkninger som regnes som "uheldige følger" og "vesentlige uheldige følger" i eller utenfor utsettingsområdet, med tilhørende forvaltningsverktøy

Merk at for de temaene der det ikke er skilt nærmere mellom uheldige følger og vesentlige uheldige følger, vil det større grad bli en skjønnsmessig vurdering fra sak til sak. Listen er ikke uttømmende.

	Uheldige følger for naturmangfold (inkl. landskapsmessig og geologisk mangfold)	Vesentlige uheldige følger for biologisk mangfold	Forvaltningsverktøy (lovverk, kartleggingsmetoder og kunnskapsgrunnlag)
Naturtyper	Reduksjon i areal, tilstand eller antall lokaliteter av nær truede naturtyper	Reduksjon i areal, tilstand eller antall lokaliteter av truede naturtyper	Norsk rødliste for naturtyper 2011, Artsdatabanken
	Reduksjon i areal, tilstand eller antall lokaliteter av viktige naturtyper	Reduksjon i areal, tilstand eller antall lokaliteter av viktige naturtyper	DN-håndbok 13-2007 (Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold)
	Reduksjon i areal, tilstand eller antall lokaliteter av en MiS-figur eller nøkkelbiotop	Reduksjon i areal, tilstand eller antall lokaliteter av en MiS-figur eller nøkkelbiotop	MiS-figur eller nøkkelbiotop, Kilden/Gårdskart, Skog og landskap
	Reduksjon i areal, tilstand eller antall lokaliteter av en utvalgt naturtype	Reduksjon i areal, tilstand eller antall lokaliteter av en utvalgt naturtype	Utvalgte naturtyper, naturmangfoldloven § 52
Arter	Reduksjon i bestandsstørrelse eller forekomstareal til nær truede arter	Reduksjon i bestandsstørrelse eller forekomstareal til truede arter	Norsk rødliste for arter 2010, Artsdatabanken
	Reduksjon i bestandsstørrelse eller antall lokaliteter og/eller reduksjon i	Reduksjon i bestandsstørrelse eller antall lokaliteter og/eller reduksjon i	Forskrifter om prioriterte arter,

	areal eller tilstand i funksjonsområdet til prioriterte arter	areal eller tilstand i funksjonsområdet til prioriterte arter	naturmangfoldloven § 23
Verneområder	Tiltak som har eller kan ha negative konsekvenser for verneformålet Tiltak nær et verneområde som kan medføre skade inn i et verneområde	Tiltak som har eller kan ha negative konsekvenser for verneformålet Tiltak nær et verneområde som kan medføre skade inn i et verneområde	Naturmangfoldloven §§ 35-38 (nasjonalparker, landskapsvernområder, naturreservater og biotopvernområder), samt § 49 (utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde). Naturminner vernet etter naturvernloven.
Kulturlandskap	Reduksjon i areal eller tilstand av verdifulle/regionalt viktige kulturlandskap	Reduksjon i areal eller tilstand av verdifulle/nasjonalt viktige kulturlandskap	Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap
Arealformål og hensynssoner	Negativ påvirkning på friluftsliv, landskap eller naturmiljø i hensynssoner		Arealformål som viser viktige friluftslivområder, landskap, naturmiljø i kommunale plankart, jf. hensynssoner i plan- og bygningsloven § 11-8 c)

Annet ledd: Etter alminnelige forvaltningsrettslige regler kan det settes vilkår for en tillatelse. Det vil si at det blir pålagt plikter som en forutsetning for tillatelsen. Det må være sammenheng mellom vilkårene som stilles, og forskriftens formål om å hindre uheldige følger for naturmangfoldet. Aktuelle vilkår kan være tiltak som pliktes iverksatt for å hindre spredning, for eksempel fjerning av planter som har spredd seg fra utsettingsområdet før disse rekker å frøsette seg, kontroll og eventuell fjerning av planter på produksjonsareal som ikke lenger er i drift, hogst før et bestemt tidspunkt og fjerning av hogstavfall dersom dette inneholder frø. Et vilkår kan også være at utsettingen skal lokaliseres der den gjør minst mulig skade, jf. naturmangfoldloven § 12. For arter med svært høy og høy økologisk risiko på norsk svarteliste skal det settes vilkår om fjerning av alle planter som har spredd seg ut fra utsettingsområdet.

Tredje ledd: For utsetting av juletrær og pyntegrønt kan myndigheten vedta tillatelser som gjelder for flere utsettinger innenfor en bestemt tidsperiode. Det kan da foretas flere utsettinger uten å måtte søke på nytt innenfor dette tidsrommet.

Slike tillatelser kan kun gis dersom de øvrige kravene i forskriften er oppfylt, og kun dersom utsettingene ikke vil ha vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Det bør fastsettes i tillatelsen hvilket område eller hvor mange utsettinger eller år den gjelder for.

Tiltakshaver bør søke om ny tillatelse i god tid før perioden utgår, jf. § 5 annet ledd.

Fjerde ledd: Tillatelsen skal oppbevares hos tiltakshaver og grunneier frem til vilkårene er oppfylt. Tillatelsen skal oppbevares slik at tilsynsmyndigheten kan kontrollere at vilkårene overholdes, og at utsettingen er lovlig.

2.8 § 8 – Krav til aktsomhet, kontroll med spredning, og varsling

Den som er ansvarlig for utsetting av utenlandske treslag, skal opptre aktsomt, og så langt som mulig søke å hindre at utsettingen får uheldige følger for det biologiske mangfold.

Den som er ansvarlig for skogbehandlingen, vanligvis skogeieren, skal i rimelig utstrekning treffe tiltak for å hindre spredning av utenlandske treslag. Det skal ikke settes igjen trær (livsløpstrær) av utenlandske treslag ved hogst.

Ved skade eller fare for alvorlig skade på biologisk mangfold som følge av utsetting av utenlandske treslag, skal den ansvarlige umiddelbart varsle ansvarlig myndighet og treffe tiltak i samsvar med naturmangfoldloven §§ 69 og 70, med mindre slik melde- og tiltaksplicht følger av annen lov.

Bestemmelsen følger av naturmangfoldloven § 28 og fastsetter krav til aktsomhet som gjelder ved utsetting av utenlandske treslag. Kravet til aktsomhet innebærer at man må være føre-var og eventuelt sette i verk tiltak for å hindre spredning. Aktsomhetsplikten er ikke straffebelagt, men overtredelse kan medføre plikt til retting (naturmangfoldloven § 69), tvangsmulkt (naturmangfoldloven § 73) og miljøerstatning (naturmangfoldloven § 74) etter naturmangfoldloven, jf. § 14 i forskriften.

I det følgende gis en kort beskrivelse av bestemmelsens ulike punkter.

Første ledd: "Den som er ansvarlig for utsettingen" kan være den som formelt har fått tillatelse til utsetting eller en annen person som har fått ansvar for å gjennomføre utsettingen. Etter omstendighetene kan også andre som legger til rette for at utsetting kan skje, regnes som den ansvarlige. Det avgjørende er hvem som er nærmest til å bære ansvaret for at treslagene settes ut og til å treffe aktuelle tiltak. Et viktig moment i denne sammenhengen vil være hvem som har de beste mulighetene til å kontrollere utsettingen og hindre at skade skjer.

Den ansvarlige for utsettingen (tiltakshaver) skal opptre aktsomt og "så langt som mulig søke å hindre at utsettingen får uheldige følger for det biologiske mangfoldet". I dette ligger for det første en plikt til å gjøre seg kjent med miljørisikoen ved utsetting av utenlandske treslag generelt, og med det aktuelle treslaget spesielt. Den ansvarlige har plikt til å vurdere mulige konsekvenser av utsettingen og gjøre det som er rimelig for å unngå utilsiktet spredning.

Virksomheter som driver produksjon og/eller omsetning av utenlandske treslag, for eksempel gartnerier og planteskoler, har etter naturmangfoldloven § 28 annet ledd plikt til å informere kunder om eventuell risiko for at planten(e) kan påregnes å spre seg utenfor det området det settes ut.

Hvilke tiltak som må iverksettes for å opptre aktsomt, avhenger av sannsynligheten for uheldige følger og hvor alvorlige følger det eventuelt er snakk om. Hva som regnes som uheldige følger, omtales i kapittel 2.7. Tiltak kan knytte seg til valg av treslag, sted, tidspunkt og omfang av utsettingen, samt rutiner for kontroll, lusing, skjøtsel og fjerning av hogstavfall som kan inneholde frø.

Annet ledd første setning: Den som er ansvarlig for skogbehandlingen, skal "i rimelig utstrekning" treffe tiltak for å hindre spredning av utenlandske treslag. Den som er ansvarlig for utsettingen, skal påse at den ansvarlige for skogbehandlingen gjennomfører tiltak og rutiner for å hindre spredning, jf. § 9 og § 10. Den ansvarlige for skogbehandlingen har et selvstendig ansvar for å treffe nødvendige tiltak selv om dette ikke følger av instruks eller arbeidsoppgaver.

For arter med svært høy og høy økologisk risiko på norsk svarteliste skal det settes vilkår om fjerning av alle planter som har spredd seg ut fra utsettingsområdet, jf. § 7 annet ledd.

Annet ledd annen setning: Bestemmelsen setter forbud mot at det settes igjen utenlandske treslag (livsløpstrær). Med livsløpstrær menes trær som ikke felles ved den vanlige hogsten, slik at det kan skje en naturlig foryngelse. Dette er forbudt fordi naturlig foryngelse vil redusere kontrollen med de utenlandske treslagene.

Tredje ledd: Varslingsplikten skal sikre at ansvarlig myndighet får kjennskap til uhell, slik at de kan bidra til å forebygge eller begrense skadevirkninger. Plikten til å varsle og treffe tiltak påligger enhver som er ansvarlig for utsetting av utenlandske treslag, uavhengig av om dette skjer i henhold til tillatelse eller ikke.

Dersom det ikke foreligger skade eller fare for alvorlig skade på det biologiske mangfoldet, kan varslingsplikten oppfylles ved vanlig skriftlig melding til den myndighet som har gitt tillatelsen.

Varslingsplikten utløses for eksempel hvis trær har spredd seg utenfor utsettingsstedet. Terskelen for varslingsplikten skal ikke være høy, det er nok å konstatere skade eller fare for alvorlig skade. Plikten kan også utløses ved at det oppstår andre uforutsette forhold, for eksempel ved endringer som gjør at utsettingen er i strid med de forutsetninger som var grunnlaget for godkjenningen.

Paragraf 8 tredje ledd viser til naturmangfoldloven § 69 og § 70. Disse bestemmelsene pålegger den ansvarlige å treffe tiltak for å avverge eller begrense skade som følge av overtredelse av loven eller ved uforutsette miljøkonsekvenser av lovlig virksomhet. Myndigheten kan også pålegge den ansvarlige å sette i verk tiltak dersom dette er nødvendig for å begrense skader.

Departementet gjør oppmerksom på at dersom utsettingen skal foregå på dyrka mark, må tiltakshaver også søke kommunen om tillatelse til omdisponering i henhold til jordloven.

2.9 § 9 – Informasjonsplikt

Den som har fått tillatelse etter denne forskriften, skal sørge for at den som forestår utsettingen av utenlandske treslag, gjøres kjent med vilkårene for tillatelsen til utsetting, og hvordan disse skal overholdes.

Ved overdragelse av en eiendom der det er gjennomført utsetting i medhold av tillatelse etter denne forskriften, plikter grunneier å informere ny grunneier om tillatelsen og eventuelle vilkår som er satt for å hindre spredning.

Første ledd: Plikten retter seg mot den som har fått tillatelse etter forskriften. Hun eller han skal sørge for at alle involverte i utsettingen er klar over vilkårene for utsettingen og hvordan disse skal overholdes. Dette innebærer å opplyse om eventuelle tiltak for å hindre spredning, hogsttider, utsettingsområde m.m. Den ansvarlige for utsettingen bør også informere de involverte om aktsomhetsplikten. For virksomheter vil informasjonsrutiner kunne inngå som en del av internkontrollen.

Bestemmelsen er en presisering av aktsomhetskravet og må ses i sammenheng med plikten til å iverksette tiltak for å hindre spredning av utenlandske treslag. For virksomheter får bestemmelsen om informasjonsplikt selvstendig betydning ved siden av internkontrollen i de situasjoner hvor det hverken er den som har fått tillatelse til utsetting eller hans/hennes ansatte som forestår utsettingen, men hvor dette er overlatt til en tredjepart.

Annet ledd: Annet ledd er også en presisering av aktsomhetsplikten. Ved å informere ny eier om utsettingen, tillatelsen og de plikter dette medfører, gjør tidligere eier det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet. Ny eier plikter å etterkomme vilkårene for å overholde tillatelsen og for å hindre uønsket spredning.

2.10 § 10 – Plikt til å føre internkontroll

Den som har fått tillatelse etter denne forskriften, skal etablere og dokumentere internkontroll. Internkontrollen, og dokumentasjonen av denne, skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter og størrelse, og skal utføres i det omfang som er nødvendig for å etterleve bestemmelsene i eller i medhold av denne forskriften.

Internkontrollen skal sikre at virksomhetens ansatte har kunnskap om reglene i forskriften, herunder vilkårene for tillatelse til utsetting, og at det er etablert rutiner for etterlevelse av reglene. Virksomheten skal gjøre dokumentasjon av internkontrollen tilgjengelig for ansvarlig myndighet ved forespørsel.

Internkontrollen skal som et minimum omfatte:

- a) rutiner virksomheten følger for å sikre at kravene i eller i medhold av denne forskriften blir overholdt,
- b) rutiner virksomheten følger dersom avvik oppstår, og opplysninger om hvem som er ansvarlig for at rutinene blir overholdt,
- c) rutiner virksomheten følger for å hindre gjentakelse av avvik og opplysninger om hvem som er ansvarlig.

Den som har fått tillatelse etter forskriften, har det primære ansvaret for å kontrollere og sikre at virksomheten oppfyller de krav som er satt i naturmangfoldloven og i forskriften. Internkontrollen skal blant annet bidra til økt kompetanse i virksomheten om utenlandske treslag sin virkning på naturmangfoldet og sikre at alle involverte i større grad tar ansvar for å følge regelverket. Internkontrollen har en forebyggende funksjon ved at det fokuseres på handlemåter som kan forhindre at skade oppstår.

Internkontrollen skal iverksettes senest når virksomheten starter. Planer for internkontroll skal kunne fremlegges før utsettingen skal finne sted, jf § 6 h).

Internkontrollen skal blant annet dokumentere hvordan ansvar og myndighet er fordelt i virksomheten, hva som skal gjøres for å etterleve regelverket, og hvordan de viktigste oppgavene skal løses. Under utforming av internkontrollen er det hensiktsmessig å involvere medarbeidere i størst mulig grad. Videre bør det legges til rette for å ta vare på erfaringer slik at forbedringer kan oppnås.

Omfanget og dokumentasjonen av internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, størrelse og risikoforhold for å sikre en systematisk etterlevelse av forskriften. Dette betyr blant annet at det skal være et rimelig forhold mellom krav til dokumentasjon og virksomhetens omfang. Krav om dokumenterte instruksjoner og prosedyrer vil generelt gjelde der *mangel* på slik dokumentasjon kan ha negativ innflytelse på hvordan virksomheten oppfyller sine forpliktelser.

2.11 § 11 – Tilsyn

Ansvarlig myndighet, eller den som er delegert myndighet etter § 4, fører, i henhold til naturmangfoldloven §§ 63 til 65, tilsyn med at utsetting av utenlandske treslag skjer i samsvar med bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften, herunder tilsyn med eventuelle spredningsområder.

Tilsynsoppgavene er å føre kontroll med at reglene i forskriften og vedtak med hjemmel i forskriften overholdes. Reaksjoner på brudd på bestemmelsene, herunder pålegg om retting, stansing av virksomheten, bøter eller andre tiltak for å sikre at kravene overholdes, går også inn under tilsynet. Tilsynsplikten omfatter også overvåking for å kontrollere spredning.

I virksomheter vil tilsynsmyndigheten kontrollere at internkontrollplikten overholdes og i stor grad legge vekt på internkontrollen som supplement til det offentlige tilsynet. I tillegg til å føre tilsyn skal tilsynsmyndigheten bistå med råd og veiledning om regelverk og eventuell saksbehandling.

Kontrollen skal være av et slikt omfang og en slik hyppighet at den kan avdekke regelbrudd.

Kostnader forbundet med tilsyn, vil ikke pålegges tiltakshaver.

2.12 § 12 – Klage

Enkeltvedtak truffet med hjemmel i denne forskriften kan påklages til nærmeste overordnede myndighet i henhold til lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker.

Klageadgangen skal ivareta søkeres rettssikkerhet. Miljøverndepartementet er klageinstans for vedtak fattet av Direktoratet for naturforvaltning. Direktoratet for naturforvaltning er klageinstans for vedtak fattet av Fylkesmannen.

Saksbehandling av klagen skjer etter reglene i forvaltningsloven. Klage på et vedtak skal oversendes det forvaltningsorgan som har fattet vedtaket. Dette organet kan oppheve eller endre vedtaket dersom det finner klagen berettiget. Dersom forvaltningsorganet ikke finner grunn til å oppheve eller endre vedtaket, oversendes klagen overordnet myndighet.

I klagen må det gjøres rede for hvilket vedtak det klages over og den eller de endringer klager ønsker. Klagen bør begrunnes og må undertegnes.

2.13 § 13 – Tilbakekalling av tillatelser

Ansvarlig myndighet kan oppheve eller endre vilkårene i en tillatelse gitt i medhold av denne forskriften, eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, i samsvar med naturmangfoldloven § 67.

Endringer i de forhold som en tillatelse baserer seg på, kan medføre at tillatelsen må revurderes. Paragraf 13, jf. naturmangfoldloven § 67, gir hjemmel til både endring av vilkår og tilbakekalling av tillatelsen.

En endring kan skje ved at vilkårene i tillatelsen lempes, skjerpes eller suppleres, for eksempel krav om nye rutiner for kontroll med utsettingen. Grunnlaget for endring kan være at det har fremkommet nye opplysninger om spredningspotensialet til treslaget, at forholdene rundt utsettingen har endret seg, eller at det viser seg at det lå uriktige forutsetninger til grunn for tillatelsen.

Omgjøringen må baseres på en helhetsvurdering der fordelene ved omgjøring veies mot ulempene.

En tillatelse til utsetting kan trekkes tilbake frem til utsettingen har skjedd, forutsatt at vilkårene i naturmangfoldloven § 67 er til stede. Tilbakekalling etter at en utsetting er gjennomført, vil ikke være særlig relevant. Viser det seg at en utsetting har uforutsette uheldige følger, vil det være mer aktuelt med endrede vilkår eller avbøtende tiltak i henhold til naturmangfoldloven § 70.

Bestemmelsene om endring og tilbakekalling av tillatelser følger av naturmangfoldloven, og det er derfor bare henvist til loven i forskriften.

2.14 § 14 – Håndheving og sanksjoner

Håndheving og sanksjoner skjer etter naturmangfoldloven §§ 69 til 75.

Naturmangfoldlovens bestemmelser om håndheving og sanksjoner i § 69 til § 75 gjelder for de forhold forskriften regulerer.

Etter § 69 annet ledd har tiltakshaver plikt til å begrense følgene for naturmangfoldet dersom han/hun overtrer naturmangfoldloven, forskrift om utsetting av utenlandske treslag, eller vilkår i en tillatelse om utsetting av utenlandske treslag. Tiltakshaver skal da treffe tiltak for å hindre (ytterligere) forringelse av naturmangfoldet, og om mulig gjenopprette den tidligere tilstanden. Dette kan for eksempel innebære felling og fjerning av utenlandske trær, inkludert frømateriale.

Myndigheten kan etter naturmangfoldloven § 69 første ledd også pålegge den ansvarlige å gjennomføre retting eller stanse virksomhet som er i strid med loven eller forskriften. Når det kan skje uten særlig ulempe for den ansvarlige, kan myndigheten etter § 70 annet ledd gi pålegg om gjenoppretting av den tidligere tilstand for naturmangfoldet.

Selv om utsetting av utenlandske treslag skjer i tråd med loven, forskriften og tillatelsen, kan den medføre uforutsette negative konsekvenser for naturmangfoldet. I slike tilfeller skal tiltakshaver treffe tiltak for å avverge eller begrense skader eller ulemper. Dette følger av naturmangfoldloven §

70. Plikten er begrenset, da det bare kreves gjennomført "rimelige" tiltak, og kun ved "vesentlige" konsekvenser. Myndighetene kan pålegge den ansvarlige å gjennomføre slike tiltak innen en fastsatt frist.

Dersom pålegg om etter § 69 eller § 70 ikke etterkommes, kan myndighetene selv sørge for gjennomføring i henhold til § 71. Hvis det er nødvendig for å sikre gjennomføring, kan myndighetene ta i bruk den ansvarliges eiendom eller andres faste eiendom (naturmangfoldloven § 72). Dersom det blir gjort bruk av andres eiendom, skal vedkommende ha erstatning av den ansvarlige for tap som skyldes skade og ulemper som følge av spredningen og tiltakene. Ansvarlig myndighet kan også treffe vedtak om tvangsmulkt til oppfyllelse skjjer (§ 73) eller fremme krav om miljøerstatning (§ 74).

Overtredelse av bestemmelser i eller i medhold av forskriften kan også være straffbart i henhold til naturmangfoldloven § 75.

2.15 § 15 – Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2012.

Fra ikrafttredelse av forskriften skal søknad om utsetting av utenlandske treslag sendes til Fylkesmannen i det området treslagene ønskes satt ut. Søknad skal sendes på fastsatt skjema og kan lastes ned fra Fylkesmannens hjemmesider.

I henhold til endringsforskrift av 24. august gjelder ikke forskriften for utsetting av utenlandske treslag til produksjon av juletrær i perioden 1. juli til 30. september 2012.